

let frem og igjennem allerede er forbi. Jeg troer, at den rette Tid var den almindelige Bevægelse 1848 og 1849 under den grundlovgivende Rigsforsamling; men da et saadant Lovforslag ikke er fremkommet, saa skal jeg holde mig til det, som her foresligger, og saaledes som det er foreslaaet af Majoriteten. Allerede herved stæer et stort Skridt og udrettes ikke Lidet. At Fæsterne forresten ønskede, at det stæete paa en anden Maade, er ganske naturligt; thi saavel hos Fæsterne som hos Godseierne er der en vis agtværdig og god konservativ Stemning, de holde ei af Nyheder og for stor Frihed, og Fæstegods er paa en Maade et Slags Fideicommisser, ligesom Godseierens Fideicommisser — derfor have de ønsket at beholde den Tilstand, som de nu have. Men jeg troer at denne, baade Fæsternes og Godseiernes, for nærværende Tid er uholdbar, i stor Uoverensstemmelse med Grundlovens Fordringer og vor hele Udvikling, og bør forandres. Jeg skal saaledes, efter hvad jeg har udtalt, anbefale Udvalgets Majoritets Forslag under Nr. 3.

B. Christensen: For den, der, som jeg, har ret inderlig Modbydelighed for den Forholdsregel, som her foreslaaes os, har det, det skal jeg ikke lægge Dølgemaal paa, noget Dølivende og Dømuntrende at høre et Foredrag, som det af den sidste ærede Taler holdte; thi jeg troer, at naar et Forsvar ikke kan stilles anderledes, end stæet er af ham, da vil det ikke let behøves stort mere for at vise al den Mangfoldighed af Mangelfuldhed, som her er tilstæde, og som fremgaaer saa tydeligt af den ærede Talers Forsvar (Hør!). Jeg skal fatte mig meget kort ved min Modstand mod denne Lov paa dette Sted, jeg skal fatte mig saameget kortere, som jeg deels kan referere mig til, hvad der allerede her er foregaaet og deels kan referere mig til den ærede Rigsdagsmand for Falster (Sidenius), som allerede har sagt Ordet, og hvis Uttringer jeg i Et og Alt kan gjøre til mine. Det, der forekommer mig at være en Hovedbetragtning ved denne Sag, er, hvad der allerede tidligere er blevet ytret af den ærede Rigsdagsmand for Lyngby (Raben), at vi her ved dette Stykke Lov foregribe den hele Sag, gribe ind i en meget enkeltstaaende Afdeling af det hele Fæstevæsen

uden egentlig Fornødenhed og med en efter min Overbeviisning ikke ringe Grad af Fare og Risiko til begge Sider. Det er vel saa, at Loven ikke gjør stort Andet, end hvad vi desto værre have seet Justitsministeriet igjennem sine Bevillinger at gjøre; men jeg maa dog herved gjøre opmærksom paa, at det vistnok er slem, at saadanne Bevillinger meddeles, som i den senere Tid ere bleven meddeelte, og hvis Indhold er af den Bessaffenhed og i den Grad ugunstigt for Fæsterne, at den forrige Generalprocureur, som sandelig dog ikke skal kunne beskændes for at ville gaae Godseierne for nær, har karakteriseret dem som han har karakteriseret dem, og at den forrige Indenrigsminister ogsaa officielt har udtalt sig imod dem. Men det forekommer mig, at ligesom Lehnsgodsets Overgang til Eiendom ene finder sin rette og naturlige Afgjørelse ved den i Grundlovens § 98 fordrede organiske Lov, og ligesom der paahviler Justitsministeren den uafsvælgelige Pligt at fremkomme med Forslag til en saadan Lov, saaledes tør man dog vel, især naar man seer hen til, hvor lidet frugtbart dette Ministerium har været paa Lovarbejder af noget egentlig betydeligt Omfang, vente, som man tør fordre, meget snart fra Justitsministeriets Side at see denne Lov komme tilstæde, og derved see hine Bevillinger, hvis Besøielse og hvis Villighed jeg tillader mig at drage i Tvivl, bortfalde. Der er en anden Side af Sagen, som for mig er af langt større Betydning, og det er, at ved en partiel Afgjørelse, ved en deelsviis Afgjørelse med Hensyn til det af Landets Fæstegods, som ligger under Lehnene, kommer man til at etablere Grundsatninger, som kunne og meer eller mindre maae drage til Følge ved den almindelige Afsløsning af Fæstevæsenet overhovedet, hvilken vi jo dog Alle see imøde. Dette er imidlertid farligt, thi jeg vil paastaae, at under denne Sag ere disse Grundsatninger dog ikke blevene prøfede eller ville kunne blive prøfede saaledes, som de burde være, for at komme til ret Gylighed. Jeg er derfor af den Overbeviisning, at det vilde være aldeles uflogt og urigtigt af Thinget i dette Dieblik, at give en Lov ud som denne, at det vilde være en forkeert Bet at fremme Selveiendom ad, og at det efter al